

Висока школа академских студија “Доситеј”

**УПУТСТВО ЗА ИЗРАДУ ЗАВРШНОГ РАДА НА
СТУДИЈАМА I СТЕПЕНА**

Висока школа академских студија “Доситеј”

ОБИМ И ФОРМАТ ЗАВРШНОГ РАДА

Дипломски рад треба да има 70000 хиљада карактера (са размацама), уз максималну толеранцију +/- 10%, односно 25-40 страница.

Формат текста: А4, стил по избору, фонт 12.

Поднаслови поглавља морају бити уједначени.

НАСЛОВ ПРВОГ НИВОА - 16пт, велика слова, болд.

Наслов другог нивоа - 14пт, нормална слова, болд.

Наслов трећег нивоа - 12пт, нормална слова, болд.

Наслови осталих нивоа - 12пт, нормална слова, италик.

Наслов литературе и прилога - 16пт, велика слова, болд

Поравнање: justify.

Рад мора бити штампан, повезан и укоричен.

Нумерација: Стране рада треба да буду нумерисане арапским бројевима. Нумерација страна је на дну (footer), центар, почевши од Увода (страна 1, али се број не појављује – Differentfirstpage). До Увода нумерација може бити словима (велика или мала слова), чешће римским бројевима (великим или малим).

Слике, табеле: Означавање слика и табела у тексту: наводи се број слике (табеле) а затим и назив слике или табеле. Навођење извора испод слика и табела – као референцирање у тексту (Харвард стил). Користи се фонт 10.

СТРУКТУРА ЗАВРШНОГ РАДА

Завршни рад треба да има следеће делове:

- 1. корице** садрже назив факултета, назнаку да је у питању Завршни рад, наслов, име студента, име ментора, место, месец и годину завршавања;
- 2. насловну страну**, која је истоветна корицама;
- 3. наслов** треба да изрази, кратко, одређено, јасно и прецизно суштину оног што истражујемо, главну идеју рада. Не би требало да има више од 10 речи;

Висока школа академских студија “Доситеј”

4. **садржај** у тексту мора да се у потпуности подудара са садржајем на почетку рада. Најбоље је користити аутоматско генерисање садржаја које пружа Microsoft Word (Table of Contents);

5. **попис слика, графика;**

6. **попис табела;**

7. **увод** описује тему рада, значај теме, истраживачке циљеве и проблеме, методе прикупљања и анализе података, хипотезе, структуру и садржај рада. Обим увода не треба да пређе 10%, а препоручљиво је да буде око 5% рада;

8. средишњи део рада садржи **поглавља и подпоглавља** у којима се износе теоријска сазнања о теми рада, као и приказ резултата анализе или емпиријског истраживања, уз објашњења значења добијених резултата;

9. **закључак** обухвата резултате до којих је студент дошао у истраживањима. Не износе се нова сазнања, нови подаци или информације. Овде се не наводе нови извори и не упућује на литературу. Обим закључка требало би да буде до 5% рада;

10. у делу **литература** наводе се све референце које су цитиране или се на њих упућује у раду. Рад не би требало да има мање од 15 референци. Референце се наводе по презимену аутора азбучним или абecedним редоследом у зависности од тога да ли је рад писан ћиричним или латиничним писмом;

ЦИТИРАЊЕ

Врсте цитирања

Три основне врсте цитирања других радова су: 1) изворно преношење (дословно цитирање), 2) парафразирање (препричавање) и 3) сажимање (резимирање).

1) Изворно преношење, односно дословно цитирање је тачна репродукција речи које су написане у другом раду. Уколико је оригинални текст тешко преформулисати или је формулисан на такав начин да је потребно сачувати аутентичност, онда се тај део текста најчешће дословно цитира уз обавезно стављање знакова навода и броја странице са које је преузет. Извор из којег смо преузели део морамо навести и на самом крају рада у списку референци.

2) Парафразирање неке реченице (или већег дела текста) из другог рада подразумева препричавање својим речима које је у истом обиму као и оригинална реченица. За разлику од директног цитирања, парафразирани текст се не пише у наводима и не означава се бројем странице на којој се оригинална реченица налази. Међутим, обавезно је да се потпуна идентификација парафразиране референце наведе на крају рада у списку коришћене литературе.

3) Сажимање се односи на сажето представљање идеја или делова рада сопственим речима, при чему се сажети текст не означава наводницима, нити се наводи број

Висока школа академских студија “Доситеј”

страница. Извор који се сажето представља у тексту такође се наводи на крају рада у списку референци.

Иако постоји више различитих стилова цитирања, у једном академском раду се може користити само један стил. Неопходно је да се прихваћен стил цитирања у писању рада доследно примењује. За израду завршних радове на Високој школи Доситеј, предвиђен је Харвард стил цитирања.

Харвард стил цитирања у тексту

Харвардским системом се прописује навођење у самом тексту презимена аутора, године публикације и стране/а на којим се цитат налази, када се ради о директном цитирању:

(Адамс, 2013, п. 24) односно (Адамс, 2013, пп. 24-26)

Код парафразирања текста није потребно наводити стране.

Навођење чланка из часописа у тексту, слично навођењу књиге има редослед: Презиме аутора, година, с том разликом што се овде, код парафразирања текста, наводе стране на којима се текст налази у часопису:

(Клуг, 2002, пп. 693–707)

Исто правило се примењује при навођењу чланка из зборника радова и зборника са скупа.

Презиме и година треба да су у загради уколико презиме не представља део реченице. Ако је презиме део реченице, у загради се налазе подаци о години издања и, по потреби, број стране цитата:

Неки од најважнијих узрока финансијске кризе по Кругману (2009) су: прекомерно кредитирање и инвестирање, спекулативне активности, финансијска паника и други.

Ако постоје два аутора потребно је уписати презимена оба (без иницијала) и годину:

(Adams and Black, 2012, p. 46)

Ако је више од 2 аутора уписује се само презиме првог аутора и додаје речца „и др“ (и други) за домаћу литературу или „et all“ за литературу на енглеском језику.

(Adams et all, 2011, p. 37)

Уколико се у раду наводи више референци истог аутора из једне године, онда се уз годину издања означавају и алфабетним додатком, по редоследу (а, б, ц):

Вишекритеријумска анализа представља незаменљив алат у решавању проблема одлучивања (Петровић, 2005б, п.78).

Висока школа академских студија “Доситеј”

Различите институције (компаније, универзитети, институти, министарства и др) могу бити аутори одређених публикација. Оне се наводе на исти начин као и личности-аутори:

Квантитативно моделовање ризика даје могућност прецизног дефинисања упозоравајућих граница (Министарство заштите животне средине, 2005, п.16).

Уколико се у раду користе садржаји са Интернета, наводе се на исти начин као и остали садржаји, ако су познати аутори, односно организације које су публиковале. Уколико аутори нису познати, наводи се Интернет сајт, са којег је коришћен садржај:

Процес одлучивања састоји се од више фаза, које представљају карике у ланцу, од којих свака има своје место и значај (<http://www.ucla.edu.nd>).

Харвард стил у попису литературе

Референце у Литератури се наводе по презимену аутора азбучним, абецедним или алфабетским редоследом у зависности од тога да ли је рад писан на српском језику ћириличним или латиничним писмом или на неком страном језику.

Уколико постоји више извора једног аутора, извори прате редослед године издања.

Референце морају бити тачне и потпуне тако да омогућују читаоцу да лоцира извор.

Редослед података који Харвард стил подразумева је: Презиме аутора, иницијал имена (Година издања) Наслов. Издање. (Само ако се не ради о првом издању) Град: Издавач.

Начин навођења се разликује у зависности од врсте извора. *Италиком* се пишу наслови књига и извештаја, називи часописа и теме конференције, али не и наслови радова презентованих на конференцији, односно објављених у научним часописима.

Књиге са једним аутором

Презиме, иницијал имена. (Година издања) *Наслов*. Издање. Град: Издавач.

Potts, D. (2002) *Project planning and analysis for development*. 2nd ed. Colorado: Lynne Reinner.

Књиге са више аутора

У књигама и чланцима са два и три аутора, између њихових имена користи се везник „и“.

Seifert, K. L., Hoffnung, R.J. and Hoffnung, M. (2000) *Lifespan development*. Boston: Houghton Mifflin.

У књигама у референцама са четири и више аутора, наводи се први аутори и додаје „и други“, односно „et al.“

Seifert, K. L. et al. (2000) *Lifespan development*. Boston: Houghton Mifflin.

Висока школа академских студија “Доситеј”

Поглавље у приређеној књизи

Приређеном књигом сматрамо збирку поглавља која имају различите ауторе, а прикупљена су од стране именованих уредника (приређивача). При навођењу поглавља у овој књизи мора се поштовати следећа форма.

Аутор(и) поглавља. Година. Наслов поглавља. У (Ин): Уредник. *Наслов књиге*. Град: Издавач, број страна на којима се налази поглавље.

Cooke, D.J. and Philip, L. (2001) To treat or not to treat? An empirical perspective. In: Hollin, C.R. ed. *Handbook of offender assessment and treatment*. Chichester: Wiley, pp. 3-15.

Научни чланци

Није потребно наводити место и назив издавача.

Начин цитирања је следећи: Презиме, иницијал имена. (Година издања) Наслов чланка. Часопис, Том (Број), стране.

Smith N. and Adams B. (2015) The Features and Effects of Foreign Direct Investment in the East Asian Economies, *Journal of International Economics*, No. 150 (3/2015), pp. 243-255.

Чланак у електронском часопису

Уколико је електронски часопис доступан и у папирној верзији, односно ако су бројеви страна, текст и слике потпуно истоветни, навођење је исто као у претходном примеру.

Уколико је часопис доступан само у електронском облику, иза назива часописа се у угластој загради наглашава [Електронски часопис] или [онлине], додаје се интернет страница и датум када је приступљено чланку такође у угластој загради.

Malhotra, Y. (2003) The knowledge application gap in information systems research and education and their quest for the dependent variable. *Information Resources Management Journal* [online], 16 (2). Доступно на: <http://www.igi-global.com/journal/information-resources-management-journal-irmj> [17. 02. 2014.]

Веб документ

За веб стране које нису у оквиру електронског часописа, неопходно је навести податке на следећи начин: Аутор или Уредник (ако је доступно) или Институција (уколико нема имена аутора и уредника). Година (ако је доступна). *Наслов* [онлине]. Град: Издавач (ако је доступно). Доступно на: интернет страна на којој се налази документ [дан, месец, година].

UNCTAD.(2010) *World Investment Report* [online]. Доступно на: www.unctad.org/templates/webflyer.asp?docid=13423&intItemID=2068&lang=1 [12.11.2012].

Висока школа академских студија “Доситеј”

Цитирање интернет страна може бити проблематично из бројних разлога, али је у савременој науци незаобилазно. Неки од проблема и могућих решења су следећи:

Ако није познат аутор, може се навести организација која је одговорна за интернет страну. Тек ако ни она није позната, референца се може започети са насловом текста.

Уколико није познат издавач, уместо њега се такође може (опционо) навести организација која је одговорна за интернет страну.

Ако нема података о томе када је текст објављен, уместо године се додаје [без датума] или [no date].